

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 8 K 50 h, za enen mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 8 K, za enen mesec 2 K. Kdor hodi sam poji, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 6 K 50 h, za enen mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od petdesetopne peti-vrste po 12 h, če se oglasilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravištvu naj se blagovodijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Kranjski deželni zbor.

Prva seja dež. zbora je minula popolnoma mirno. Radovedno občinstvo, ki je pričakujše škandalov, prihitelo na galerijo, je bilo razočarano in nezadovoljno, po priliki tako, kakor če se v cirkusu naznani, da je najbolj priljubljeni klovn naenkrat obolel in da ne nastopi.

Občinstvo si ni znalo prav tolmačiti postopanje teh klerikalcev in čuli so se celo glasovi, da je klerikalce pamet srečala, da so spoznali res hudodelski značaj svoje obstrukcije in da hočejo obstrukcijo opustiti ter se omejiti na opozicijo.

Nam se dozdeva, da so te kombinacije brez podlage. Klerikalci ne mislijo na delo. Dokaz tega je nad vse frivolna, skrajno glupa izjava, s katero so odklonili vse mandate za odseke. Ko se je po zadnjih volitvah sešel dež. zbor, so začeli klerikalci pobalinsko obstrukcijo prav zaradi tega, ker se jim ni takoj dalo več zastopnikov v odsekih, kakor jim jih je šlo po tedanjem ključu. Takrat so polagali največjo važnost na mandate v odsekih, zdaj pa jih sploh ne marajo. Ali ni tako postopanje bedasto?

Tudi utemeljevanje tega sklepa je samo bedasto. Dr. Šusteršič pravi, da klerikalci ne marajo mandatov za odseke ker je večina v lanskem zasedanju „zaprečila delovanje vseh odsekov, še celo ustavnega odseka, ki se je imel pečati z od ogromne večine dežele nujno zahtevano preosnovo sedanjega ljudstvu tako krivičnega in naravnost sovražnega volilnega reda.“ Take izjave sme izdajati pač samo stranka, ki ve, da so njeni volilci tako kratke pameti, da se jim lahko vse natvezi. Slovenska javnost pa ve, kako publo je to besedičenje. Večina je klerikalcem ponujala volilno reformo, a klerikalci je niso hoteli sprejeti, nego so zahtevali nerazumno več. A mesto da bi bili med temi pogajanjimi omogočili delovanje drugih odsekov, so vse ob-

struirali. Mislili so, da večino s terorizmom in z obstrukcijo, z dolгими interpelacijami in s škandali prisilijo, da kapitulira in da sprejme tako volilno reformo, kakor so jo zahtevali klerikalci. Ali niso torej edino in izključno klerikalci krivi, da odseki niso delali, in da se odsekom niti došle predloge niso odkazale?

Toda čemu bi to pogrevali, saj se vendar vsa javnost dobro spominja dogodkov v lanskem zasedanju in torej lahko spozna ves švindel, ki bi ga klerikalci radi sedaj uprizorili.

S tem, da klerikalci niso sprejeli mandatov za odseke, so pokazali, da jim ni za delo, da hočejo onemogočiti vsako koristno delo dež. zbora. Kdor pozna količjak parlamentarni ustroj, tisti ve, da se prav v odsekih opravi najvažnejše delo. Tam je treba res delati, tam je prava prilika stavljati različne koristne predloge in se dogovoriti glede posamičnih zadev. Klerikalci pa ne marajo iti na delo, ne marajo se mučiti s proučevanjem različnih problemov in s sestavljanjem referatov, nego hočejo, kakor je rekel dr. Šusteršič, „omejiti svoje delovanje na javne seje“, to je na zabavljanje in obstruiranje. Prej so klerikalci vsaj markirali, da imajo voljo delati, sedaj pa so tudi to opustili, in bodo samo uničevali delo drugih poslancev.

O tem namreč ni nobenega dvoma, da se bo obstrukcija nadaljevala. V kaki obliki se zgodi, to še ni jasno. Obstruirati se da pač na različne načine. Lahko se obstruira s škandali, z nujnimi predlogi in z interpelacijami, lahko pa tudi na druge načine. Morda so klerikalci spoznali, da so njihovi lastni pristaši odločno obsojali način, kako so lani obstruirali, in hočejo sedaj obliko obstrukcije spremeniti. Vsaj večerajnji nastop klerikalcev opravičuje to domnevanje, ali da se v najboljšem slučaju ne gre za več, kot za premembo oblike, o tem smo pričani. Sicer pa se to pokaže pri

prvem važnejšem predlogu, ki pride na razpravo.

Mislimo, da mora biti večini sami na tem, da se čim prej pokaže, kaj nameravajo klerikalci. Bila bi velika hiba, če bi se na dnevni red prihodnjih sej postavile samo take točke, ki so brez večjega pomena, ker bi s tem klerikalci dobili priliko obuditi mnenje, da ne obstruirajo več in bi potem laglje prepričali rešitev važnih reči. Zdi se nam namreč, da hočejo klerikalci z zvijačo obuditi mnenje, da so opustili obstrukcijo, v tem ko jo bodo dejanski vendar izvrševali.

To je naša sodba o večerajšnjem nastopu klerikalcev. Sicer pa se mora že v prihodnjih dveh sejah pokazati, pri čem da smo z dež. zborom.

Svečanosti v Belgradu.

(Poročilo našega posebnega izvestitelja.)
Banket jugoslovanskih umetnikov in književnikov.

Belgrad, 26. septembra.

Prvi srbski književni list »Srbski književni glasnik« je v družbi s srbskimi umetniki priredil dne 24. septembra t. l. zvečer banket v hotelu »Paris« na čast v Belgradu zbranim jugoslovanskim umetnikom in literatom. Vse je bilo najmodernejše in najpikantnejše aranžirano, da počasti svoje kolege, za kar jim ti vedo iskreno hvalo. Navzočih je bilo 52 oseb, (Srbov, Bolgarov, Hrvatov in Slovencev), samo elitna družba, cvet jugoslovanske kulture. Počastilo je večer več bivših ministrov, — zbrani so bili profesorji vel. šole itd.

Vrsto govorov otvoril je urednik »Srbskega knjiž. vnega glasnika« dr. Bogdan Popović, ki predava na veliki školi inozemsko literaturo. Z duhovito pointo je započel svoj dovršeni govor, ki ga je čital, poudarjal pomen zblizanja našega, ki je brez kakšne politične primesi, samo kulturno: a dasi je brez politike, vendar je koliristno. Princip v naši umetnosti bodi

ne odvajati oči od prirode, ne delati koncesij publiki. Če se bomo držali tega gesla, ustvarili bomo svojo jugoslovansko kulturo. 4000 posetnikov je bilo v izloži v 3 dneh — tako velik žar je zasvetil na srbski narod iz prvega združenja našega, toliko vpliv je zadobila umetnost po Vas, ki ste tu razstavili, na nas. Vaša služba je to, jugoslovanski umetniki!

Bolgar Todorov je nazdravil v vznesenih besedah propagatorju jugoslovanske misli v Zofiji, kateri deluje za združitev Srbov in Bolgarov, — Simiću. Gjalški se je zahvaljeval Popoviću. Spas naš je samo v jedinstvu. Gjalški se klanja istini, da nas je življenje obdržalo, da smo od Triglava do Carigrada eden narod. Borimo se za Tomislava in Dušana, ki sta mrtva. Pozabimo to, borimo se sami zase, za bodočnost. Če bomo složni, videli bomo solnce tudi na naši grudi.

Slikar Germ je govoril v ime Slovencev. Popovićevih besedi ni treba, niti ni mogoče dopolnjevati. Zahvalja se iskreno na vsem. Poudarjal je složno delovanje umetnikov, predvsem pa tudi slogo med umetniki in književniki. Poslednji naj podpirajo prve, saj so jim znane borbe in rane umetnikov, kajti književniki so prvoborilci za umetnost, morajo jo propagirati in ji ostati na strani s peresom, da se bo mogla razvijati. Končal je z željo, da vladaj med vsemi ljubezen in upanje v bodočnost jugoslovanskih narodov.

S tem je bil oficijalni del končan in sklepali so se začela prijateljstva s Srbi, da se tako utrdi vez tudi osebno. Srbom slava!

Vojna na Daljnem Vztoku.

Z mandžurskega bojišča.

»Lokalanzeigerju« v Berlinu se poroča iz Mukdena: V smeri proti Talienskemu gorskemu prelazu je situacija še nejasna, dasi so ta prelaz začasno že zasedli Japonci. Vero-

dostojna poročila zatrjujejo, da Japonci izredno mnogo trpe na raznih boleznih, vsled česar jim je nemogoče uspešno prodirati proti severu. In če bi tudi Port Artur v najbližjem času pal v japonske roke, vendar bi še trajalo mesec, da bi se Japonci tako okrepili, da bi lahko napadli Kuropatkinovo armado z gotovo nado na uspeh. Z ozirom na to se sme sklepati, da bodo po prihodnjih bojih pri Mukdenu vojne operacije mirovale morda več mesecev.

»Daily Telegraph« javlja iz Petrograda: Generalni štab je dobil poročilo, da so 23. t. m. štiri japonske brigade napadle ruske pozicije na levem krilu ob reki Hun. Japonci so imeli sabo številno artiljerijo. Boj je trajal celi dan. Začetkoma so si Japonci izvajali nekaj uspehov, popoldne pa so dobili Rusi iz Mukdena nove voje na pomoč in poveljniku levega krila, generalu Bilderlingu, se je v zvezi z njimi posrečilo sovražnika z velikimi izgubami pogoniti v beg.

Takisto se poroča iz Petrograda, da se je med japonsko armado južno od Mukdena začelo zelo živahno gibanje. Japonski voji se polagoma pomikajo proti severu. Pričakuje se, da se pri Mukdenu vsak hip vname velika bitka, ki ne bo nič manj ljuta in krvava, kakor je bila pri Liaojangu.

Iz Londona došla vest pravi, da so Japonci te dni brez odpora z ruske strani zasedli rudokope v Jantaju. Ta vest se je jako zakasnila, zakaj to se je že zgodilo skoro pred dobrim mesecem. Vesti z bojišča so v zadnjem času zelo redke, vsled česar so »vojni poročevalci« pri raznih listih čisto v nemali zadregi. Ker se pa o vojni le mora kaj pisati, se pogrevajo stare stvari, da se zadovolje čitatelji.

LISTEK.

Rižanska dolina v Istri ter nje okolica.

(Dalje)

No, nas vodi danes pot na Črnikal, kamor dospemo po rdeče-modro zaznamovanem potu v pišli uri.

Črnikalska vas stoji drzno in kljubovalno ob pečinah, vrhu katerih se stavi po robu času in vremenu zadnja škrbina nekdanjega gradu... Pod vasjo se rprostirajo vrtovi in vinogradi, ki slove vsled lepega sadja in izbornega muškata, kateri zori tod in kateremu morda ni para na svetu!

V Črnekalu si pogledamo lahko lepo zidan cerkveni stolp, na katerem je tudi napis »Slovenskega planinskega društva«. Cerkve so pred par leti podrti, a v kratkem na nje mesto postavijo novo. Od tu naprej pot ni zaznamovana, izvzemši nekatere napise. Upamo pa, da se markacija te ture še to jesen dovrši. A zaiti tudi brez znamenj ni lahko mogoče.

Gredoč iz vasi proti severovzhodu, pridemo do skale na levi

tik poti, a pod potjo stoji nekaj velikih brastov. Tu, pravijo, da je mesto, kjer je pred stoletji počival potujoči častitljivi naš Valvazor... Iz vasi si je dal prinesiti vina — muškata, ki mu je tako dopal, da ga je poslal za poskušnjo na nam cesarski dvor — ka-li! Tako pripoveduje Valvazor sam v svoji zgodovini. Skala je tudi že krščena za »Valvazorjevo«, kar kaže impozanten napis na njej v modri barvi — tudi delo »Slovenskega planinskega društva« oziroma tržaške podružnice.

Pot se na to obrne proti severovzhodu do tik pod pečine in dalje na Kras. Mi si s poti pogledamo razvalino vrhu nedostopne skale ter nevisoko v pečini nahajajoč se obzidan vhod v neveliko votlino, v kateri je baje živel sv. Sergej, brat sv. Socerba, katerega častijo v Socerbski jami nad Dolino. Nato pa pojdimo par korakov nazaj po poti do steze, ki vodi pod pečinami proti vzhodu. Po tej stezi dospemo v kaki četrt uri do vhoda v Črnikalsko jamo, ki je zanimiva vsled starinskih ostanikov, ki se nahajajo v njej in ki pričajo, da je v davni služila ljudem za bivališče — morda še Keltom. Jama ni obširna ter se

zožuje v strmo padajoč rov, ki ima na drugem kraju zopet zvezo s površino. Tudi v tej jami je napis »Slov. plan. društva«. Od jame gremo proti jugovzhodu ter dospemo v pol uri v vas Loko, ki kaže svoj napredek v tem, da ima modern vodovod. Malo nižje, pol ure proti jugozapadu, se nahaja predloška farna cerkev in šola ter imajo tu svoje farne in šolske pravice in dolžnosti vasi: Črnikal, Loka, Bezovica, Podpeč, Zaniograd, Zazič, Hrastovlje in Dol, izmed katerih so seobno zadnje oddaljene od Predloke do dve uri. Lahko si mislimo, kako malo se morejo ti daljni vaščani udeleževati božje službe oziroma šolskega pouka, ko nimajo niti nikakih poti. A vendar morajo ti ubogi ljudje vseeno prispevati k cerkvenim potrebam predloških kakor druge bližnje vasi ter morajo tudi v enaki meri plačevati zloglasne šolske takse — istrski unicum.

Iz Loke se vrnemo v dolino ter dospemo v dobri pol uri k Vzročku, ki leži 64 m nad morjem. Izpod sivih s mahom obrastlih skal vre voda mirno iz dna gori. V okrogju stoji malo, a globoko sinje jezero, ki se proti zahodu izteka preko umetnega

jezu v razjedeno strugo kot reka Rižana, a na levi se odteka v ozek globok jarek, napeljan k bližnjemu mlinu. Za mlinom stoji med jarkom in strugo otočič z gostim in visokim drevjem. Južno od mlina pa se po strmem bregu vzpenja borov gozdič, ki sega do cesarske ceste, ki vodi v Kubed in Buzet. Na desni strani jezera pa stoji na ravnici lepa cerkvica Marije Device. Pred cerkvico stojita dva starodavna topola, a tudi okrog po ravnici je raztreseno visoko drevje.

Seveda, tako-le sanjavo-sladko izgleda Vzroček le ob dolgotrajnem suhem vremenu. Kadar pa prihrume nalivi, tedaj se pač do dna vzvalovi to sicer tako prijazno jezero. Razjarjena in peneča se voda vre iz vseh kotanj in razpok ter zadivja po vsi okolici.

Pa ozrimo se naokoli! Lepo se vidijo na strmém bregu pod pečinami zaporedno stoječe vasi: Črnikal, Loka, Bezovica in Podpeč. Nad hišami te zadnje vasi ugledamo na pečini jako dobro ohranjen močno in široko zidan okrogel stolp, a pod njim je ob živo pečino prizidan gradiš, tako, da mu notranjo steno tvori skala sama. Sledovi takega na-

čina zidanja se nahajajo tudi ob Zaniogradski pečini, ki se od Vzročka malo vidi, do katere pa se naj pač potrdi vsak, ki ga pot do Vzročka ni preveč utrudila.

Pot vodi od Vzročka proti severovzhodu med travniki in logi, mimo ostanikov vinogradov, katere je uničila trtna uš, preko jarkov in grobelj... Medpotoma se nam dosti blizu pokaže podpečski stolp z gradišem, a proti jugovzhodu vidimo izmed štirih sivih grajskih zidov kukati konec zvonika... To je hrastovljanska cerkvica, ki stoji sredi še dobro ohranjene grajske razvaline. Zahodno od Hrastovelj pa ugledamo na visokem skalnem hribu kubedsko cerkev, ki je istotako sezidana na nekdanjem grajskem dvorišču. Nekdanjega zidu, ki je obdajal grad in dvorišče, je še nekaj ostalo, a glavni vhod je še popolnoma ohranjen. Na desno tega vhoda stoji tudi še nekdanji peterovoglati grajski stolp, ki sedaj služi za zvonik, a na južni strani stoji še drug nizek in širok grajski stolp, katerega uporabljajo sedaj za senik. Tako se spreminjajo časi!

(Konec prih.)

»Lokalanzeiger« priobčuje naj-novejšo vest iz Mukdena, da so Japonci prekoračili reko Hun 75 vrst od Mukdena. General Mišenko je potom rekognosciranja doglal, da ima sovražnik pri Tentariju koncentrirane le malo vojske. Iz tega se sklepa, da so Japonci svoje glavne sile pomaknili proti vzhodu. Istočasno se poroča, da se japonska armada pripravlja, da se preko zime utabori v Hajšengu in da se Rusi ne umikajo več proti Tielingu, marveč zbirajo ogromno armado pri Mukdenu. V Halatvaju so Rusi poslali iz Tielinga 250 vozov, na katerih se baje nahaja štiri milijone rubljev, ki so baje določeni, da se z njimi podkupijo mongolski knezi v Mandžuriji.

Boj za Port Artur.

Pariški »Matin« javlja, da je bil zadnji japonski naskok na Port Artur sijajno odbit. Japonci so imeli ogromne izgube. Tudi iz Čifusa se poroča, da je ruska portarturska posadka zadnji petek odbila japonski naval in zadala Japoncem ogromne izgube. Po poročilih iz Londona blokirajo sedaj Japonci najintenzivneje Port Artur. Vesti iz trdnjave so zbog tega postale silno redke. Vse se le toliko, da so Japonci pretekli teden prišli s splošnim napadom na trdnjavo. V Čifu se z veliko napetostjo pričakuje kočnega rezultata, ker pa še rusko brodovje ni vdrlo iz pristanišča, se sklepa, da je položaj v Port Arturju za Ruse še ugoden. Novemu ruskemu poveljniku portarturske eskadre, admiralu Virenu se splošno zaupa. Kakor je znano, ima le-ta polvelje, v danem momentu vrediti iz luke in uteči v Vladivostok, ali pa v boju na življenje in smrt poginiti.

Poročilo generala Saharova.

General Saharov brzojavlja generalnemu štabu z dne 26. t. m.: Sovražni voj, obstoječ iz enega bataljona in dveh eskadronov, je stopil 25. t. m. najbrže v svrhu rekognosciranja v okolici med mandarinsko cesto in vasjo Tumince v ofenzivo. Naši voji so zadržali njegovo prodiranje, ga vrgli na celi črti nazaj in ga preganjajo s konjenico. Severno od Davana na levem bregu reke Liao se sovražnik še prav nič ne giblje, vendar pa se opaža, da dobivajo Japonci pri Čantavu vedno novih vojev na pomoč in da se je pojavila v dolini reke Puh japonska konjenica.

Poveljnik 2. mand. armade general Gripenberg.

Oskar Ferdinand Kazimirovič Gripenberg, poveljnik 2. mandžurske armade, je rodom Ljolandec in je sedaj 66. let star. V armado je stopil leta 1854. V letih 1867. in 1868. je služil v Turkestanu. Leta 1875. je bil imenovan za pobožnega adjutanta carjevega. L. 1877. do 1883. je poveljeval pehotnemu polku carjeve telesne straže »Moskva«; l. 1889. je postal generalštabni načelnik, leta 1902 pa poveljnik vojnega okrožja v Vilni.

General Gripenberg je znan kot izvežban in veleenergičen častnik, ki se je s svojo pogumnostjo odlikoval v krimski vojni, za časa polske vataje in v zadnji rusko-turški vojni. Gripenberg je luteranec.

Baltiško brodovje.

»Vossische Zeitung« poroča iz Emdena: V tukajšnjem zunanem pristanišču je usidran parnik, ki je obložen s premogom za baltiško eskadro. Na krovu tega parnika se nahaja tudi več Indijcev, ki prestopijo na ruske vojne ladje, kjer bodo opravljali posele kurjačev v času, ko bo brodovje plulo po vročnici. »Echo de Paris« javlja, da se je sedaj definitivno določilo, da odpluje baltiško brodovje med 3 in 7. oktobrom na Daljni Vzhok.

Črnomorska eskadra na potu na Daljni Vzhok?

Angleško poslanstvo v Carigradu je dobilo senzacionalno obvestilo, da je rusko črnomorsko brodovje

po noči odplulo iz Sebastopola v nedoločeni smeri. Angleški poslanik je to takoj sporočil turški vladi. Sultan Abdul-Hamid je takoj sklical ministrski svet, ki bi se naj posvetoval o tem isrednem dogodku. Turška vlada je nemudoma v vsa turška pristaniša brzojavila, da se ji naj takoj sporoči, ako se bi kje pojavilo rusko brodovje. Z ozirom na to, da ne obstoje med Rusijo in Turčijo nobena nasprotja, vzbuja odplutev črnomorskega brodovja iz Sebastopola veliko presenečenje in začudenje. Ruska črnomorska eskadra obstoji iz 8 oklopnih, 3 križark 1. razreda, 3 torpednih križark, 6 topnišark, 10 torpednih lovcev in 27 torpedovk, torej iz 57 vojnih ladij. Letos pa ste se še gradili 2 oklopnici, 2 križarki 1. razreda in 3 torpedni lovci, o katerih ladjah pa se ne ve, ako so že dograjene.

Pomorska bitka?

Ruska brzojavna agencija poroča iz Harbina: Po poročilih s Sahalina se je v noči s 25. na 26. t. m. slišalo silno gromenje topov v smeri rta Aniva. Sklepa se, da se je bila pomorska bitka.

Nove ladje za Rusijo.

»Frankfurter Zeitung« javlja iz New Yorka: Ladjedelnica Niron gradi 10 torpedovk, ki so določene za Rusijo. Čim je katera dograjena, se nemudoma odpošlje na dogovorjeno mesto.

Koliko stane vojna?

Po poročilih iz Petrograda stane Rusijo vojna vsak dan 2½ milijona rubljev.

Deželni zbori.

Gradec, 27. septembra. Vse točke dnevnega reda so se izročile po prvem branju dotičnim odsekom. Potem so se vršile volitve v odseke. Ime Slovencev so bili izvoljeni: v finančni odsek dr. Ploj in Žičkar, v naučni odsek dr. Dečko, v petičijski odsek Roškar, v v deželno-kulturni odsek dr. Jurtela in Roš, v odsek za obšinske zadeve dr. Hrašovec in v posebni odsek za železniške zadeve Vošnjak. Nato je deželni glavar naznanil, da je dal prevesti slovensko interpelacijo posl. Roškarija ter je podelil Roškarju besedo, da prečita slovensko interpelacijo. Večina nemških poslancev je odšla iz zbornice. — Poslanec Resel in dr. Schacherl sta predlagala spremembo deželno-zborskega volilnega reda na temelju splošne, enake, tajne in direktne volitve. — Posl. Žičkar je vložil nujni predlog za podporo vseh prizadetih posestnikov v kozjanskem okraju. — Poslanec Roškar je predlagal enake podpore v mariborskem okraju.

Celovec, 27. septembra. Posl. Weiss je predlagal, naj se uvede premoženski kot dopolnilni davek. — Mestni občini v Beljaku se je dovolilo za prihodnjih pet let pobirati od vsake krone najemnine po 6 vinarjev naklade. — Vse ostale točke dnevnega reda so bile krajevnega, gospodarskega značaja.

Brno, 27. septembra. Vložilo se je več nujnih predlogov za podpore vseh ujm prizadetim krajem. Nujnost se je sprejela ter so se utemeljevani predlogi izročili finančnemu odseku. Posl. dr. Hruban je interpeliral namestnika v zadevi ustanovitve vsoprednice na češki ljudski šoli v Olo-mueu.

Italijanske vseučiliščne paralele v Inomostu.

Dunaj, 27. septembra. Jutrjnja uradna »Wiener Zeitung« prinese naredbo naučnega ministra, s katero se ustanovi začasna pravna fakulteta z italijanskim učnim jezikom v Inomostu. Dosedanji italijanski pravni tečajji na inomoški juridični fakulteti se ločijo od vseučilišča ter se ustanovi krajevno in organično ločeni učni zavod pod naslovom »Začasna pravna in državnoznanstvena fakulteta z italijanskim predavanjem.« Za ta začasni zavod veljajo vsi isti zakoni, organizacijski predpisi kakor za ostale pravne fakultete. Posle rektorja

bo opravljal dekan, posle akademičnega senata pa profesorski kolegij tako, da italijanska fakulteta ne bo več zastopana v akademskem senatu inomoškega vseučilišča. Nadalje določa naredba vse podrobnosti glede polaganja izpitov na tem zavodu itd.

Rim, 27. septembra. Dunajski dopisnik »Tribune« je imel razgovor z ministrskim predsednikom dr. Körberjem zaradi italijanske pravne fakultete v Inomostu. Dr. Körber je rekel, da je obžalovati, ker Italijani nočejo počakati, ali bo poskus, ki ga je vlada sama imenovala začasno odredbo, imel uspehe. Vlada je z dotično odredbo zagotovila italijanski fakulteti v Inomostu popolno neodvisnost od nemškega vseučilišča. Italijanom bi meralo biti vseeno, v katerem mestu se ustanovi ta samostojna fakulteta. Italijani naj bi ne vztrajali tako trdovratno pri zahtevi, da mora biti italijansko vseučilišče v Trstu, dokler ne počakajo, kak uspeh bo imela najnovejša vladna izognitev. Ni res, da se hoče vlada odpovedati parlamentarni razpravi o predlogu zaradi premestitve italijanske pravne fakultete v Rovereto. Kakor trdi bo parlament deloval, se mu tudi ta predlog izroči. Dr. Körber upa, da letos ne pride v Inomostu do spopada med Italijani in med Nemci, a Italijanom svetuje, naj ne delajo nepremišljenih korakov. Poletne igrade so zakrivilo večinoma Italijani, ki so izživali.

Trgovinska pogodba z Italijo.

Dunaj, 27. septembra. Italijanska vlada je izjavila avstro-ogrskim delegatom, da ne more jamčiti, ako bo parlament tudi sprejel novo trgovinsko pogodbo. Toda vlada bo v parlamentu opozorila, kako usodne posledice v političnem in trgovinskem oziru bi nastale, ako se pogodba zavrne; Italija bi morala biti pripravljena na carinsko vojno, ki bi seveda neugodno vplivala tudi na politične odnose med obema državama.

Položaj na Balkanu.

Sofija, 26. septembra. Čimdalje bolj pozabljajo razne »organizacije« na prvotno svojo nalogo: rešiti kristjane izpod turške jarma, priboriti Macedoniji avtonomijo. Sedaj imamo v Macedoniji tri »organizacije«, bolgarsko, srbsko in grško, ki se oživljajo in podpirajo s doma. Te organizacije agitujejo z besedo pa tudi z grozodejstvi za svojo narodnost, oziroma cerkev. Najžalostnejše je, da se srbska in bolgarska propaganda medsebojno najhujše napadate. V Srbiji baje zahtevajo od vsakega Macedonca, ki hoče izvrševati kako obrt, da je s svojo rodbino prijavljen za Srba in da spada pod carigradskega patrijarha in ne pod bolgarski ekzarhat.

Carigrad, 26. septembra. Nedavno je prišel oddelek ruskih kozakov gotovo pomotoma čez turško mejo. Turški vojaki so jih smatrali za armenske vstaše ter jih napadli. V boju je bilo sedem kozakov ubitih. Ruski poslanik je v skladu tega odločno protestoval pri turški vladi.

Carigrad, 25. septembra. Turško poslanstvo je ravnokar odločno terjalo pri turški vladi, da že končno izplača ruskim podanikom odškodnino iz rusko-turške vojne.

Ruski minister Svjatopolk-Mirski.

Krakov, 27. septembra. Iz Petrograda se zatrjuje, da se novi minister notranjih zadev, knez Svjatopolk Mirski, uvede v svoje ministrovanje z odpravo ukazu, s katerim je car Aleksander II. leta 1879 Poljakom in katolikom prepovedal pridobivanje zemlje v Litavi in Volhiniji.

Preganjani Poljaki.

Berolin, 27. septembra. Nemška naučna uprava je odredila, da se s prihodnjim šolskim letom v ljudskih šolah v Poznanju ne bo več učila latinska abeceda, ker ta omogočuje poljskim otrokom, da se doma uče poljsko brati in pisati.

Papežev protest proti shodu svobodomislecev.

Rim, 26. septembra. »Osservatore Romano« je prinesel papežovo

pismo na kardinala Respighija. Papež pravi v pismu, da je z neizmerno žalostjo sprejel vest, da so svobodomisleci imeli shod v Rimu. Odmev njihovih govorov je potrdil njihove nizkotne (?) namene, ki so se pokazali še v napovedi shoda sami. Izobraženi, ki se nameravajo odtegniti božji odvisnosti, se hudo pregreše, a zasmehovanje Boga je temveč, ako se pomisli, da se je zgodilo v Rimu (?) in z vnanjim sijajem. Četudi peklenke sile ne morejo škodovati cerkvi, ima vendar shod takih sil v mednarodnem kongresu svobodomislecev značaj zasmehovanja in izsivanja ter krade Rimu ime mirnega in spoštovanega sedeža Kristusovega namestnika. »Mi občutimo razžaljenje Boga kot nam (?) prizadeto razžaljenje ter smo valed tega zelo žalostni.« Končno je naročil papež kardinalu, da odredi po vseh cerkvah v Rimu maše v zaščedenje (?) Boga.

Dopisi.

Iz Cerkelj pri Krškem. Dne 22. t. m. smo praznovali slovesno otvoritev novega šolskega poslopja. Udeležencev je bilo navzlic slabemu vremenu precejšnje število. Slavnosti se je udeležilo učitelstvo iz Vel. Doline, iz Kostanjevice, Hrvaškega broda, Podloga, Sv. Križa in iz Krškega ter z Rake. Pogrešali pa smo kolegov z Čateža, iz St. Jerneja in iz Leskoveca, čeprav imajo vsi trije kraji Cerklje pred nosom. Po cerkvenem opravilu smo se napotili k novemu šolskemu poslopiju. Šolska mladina se je razvrstila na levo in desno ob glavnem vhodu, nato je dekan blagoslovil novo stavbo. Po blagoslovu je cerkljanski župan g. Marinček izročil ključje našemu nadučitelju g. Wohinzu, ki se je nato v toplih besedah zahvalil c. kr. okrajnemu šolskemu svetu in njegovemu predsedniku g. okrajnemu glavarju Oresku poudarjaje, da sta onadva v prvi vrsti omogočila težavno podjetje. Spominjal se je tudi g. inženirja Hilberta in nadzornika Štiasnega ter gospe Josipine Hočvarjeve, ki je z večjim zneskom pripomogla, da se je novo šolsko poslopje čimprej dovršilo. Nadrtal nam je v kratkih potezah zgodovino cerkljanske šole in omenil prvega tukajšnjega učitelja g. Lomška, ki sedaj že uživa trdo zasluženi pokoj. Opominjal je nato pričujočo mladino, naj bo hvaležna roditeljem, ki se niso strašili najtežjih žrtv, da se le njihova deca česa nauči. Svetokriški nadučitelj gospod Ivan Malnarčič, ki je bil obenem zastopnik okrajnega šolskega sveta, je v krasnih besedah začrtal pot, katero naj hodi mladina, da kdaj doseže svoj smoter. Za vzhled ji je postavil našega cesarja. Ob 1½. uri dopoldne zbrali smo se k skupnemu obedu v prostorni šolski sobi. Ob izvršnem dolenjčku se je kmalu razvila živahna zabava; napitnica je sledila napitnici in mili zvoki slovenske pesmi so jeknili po šolskih prostorih. H koncu še nekoliko o novem šolskem poslopiju. Stavba je izvršena dokaj solidno. Šolske sobe so velike in svetle ter ustrezajo vsem zahtevam moderne šolske higijene. Nadučiteljevo stanovanje je prejemajhno. V našem okraju se v tem oziru pri novih stavbah veliko greši. Za primer slučaj: pred dvema leti se je tukaj v bližini otvorila nova šola. Ob tej priliki se je tamonjši nadučitelj bridko pritožil, da nima kleti, nakar se začelo župan: »Somošter ne nusa nič kvičur, vodo nej pije.« Jaz bi bil pa le vprašal tistega župana kričala, ali on morebiti selje, repo, krompir itd. spravlja na dile ali pod kozolec.

K.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. septembra.

— **Klerikalna brezvestnost.** Kranjske deželne finance so v slabem stanju, ker deželni dohodki že zdavno več ne zadostujejo za pokritje potrebščin. To smo zadnjič pojasnili mi, to je priznal včeraj dež. glavar in to je priznal tudi dr. Šusteršič. Dež. glavar je tudi priznal, da je to slabo stanje nastalo valed tega, ker je deželni zbor vedno in dovoljeval velike svote za različne namene pa ni nikdar vprašal, kje naj se dobi denar. Ali ni naravno, da se vspridno tem razmeram dolžnost vseh poslancev imeti pri vseh svojih predlogih vedno pred očmi, da ni dovolj, če predlagajo samo izdatke, nego morajo tudi poskrbeti za pokritje. No, dr.

Šusteršič se za to ni zmenil, nego je včeraj predlagal, naj se dovoli 150.000 K za prebivalstvo, ki je bilo letos prisadeto po elementarnih neugodah. Take predloge je preklancano lahko stavljati, drugo vprašanje pa je, kje naj se dobi denar. Šusteršič se za to ni zmenil. Rekel je, da so dež. finance slabe, ali dežela da mora vendar pomagati. Kratko in preprosto. Šusteršiču pač ni zato, da bi prebivalstvu res kaj pridobil, nego le za to, da obudi mnenje: klerikalci so hoteli revežem nakloniti kar 150.000 kron, a večina tega ni hotela. Ali je na Kranjskem še kaj dosti tepcev, ki sedeje na te limanice. Večina je nujnost Šusteršičevega predloga odklonila, kar je popolnoma pravilno. Pri današnjih razmerah dež. finance se mora prej zagotoviti pokritje predno se dovoli tako veličanska svota. Vrh tega pa res ni vredno, da bi dež. zbor delal štafažo dr. Šusteršiču. Še predno je dr. Šusteršič mislil na reveže, ki so jih zadele elementarne neugode, je mislil nanje že dež. odbor. Ker jim vsled klerikalne obstrukcije ni smel na svojo roko ničesar dovoliti — obstrukcija žre! — postavil je v proračun znatne zneske za podporo tem revežem. Še več. Včeraj sta dr. Tavčar in baron Schwegel slovesno izjavila, da je večina pripravljena dovoliti še več, nego je nasvetovano v proračunu, samo denar za te podpore se mora dobiti. Odvisno je torej samo od klerikalcev, da dobe pogorelci podpore čje je treba tudi 150.000 K, potrebno je samo, da pripuste klerikalci rešitev proračuna. Tega pa skoro gotovo ne bodo storili, marveč pokopali proračun in s tem održli pogorelcem potrebne podpore. »Slovenec« že računa s tem, in da bi svoje volilce ogoljufal in jih spjel v zmoto že sude stvari, in manevra po stari navadi kot da večina neče dati podpor. Zapisnik včerajšnje seje in proračuni, ki jih je predložil deželni odbor, so priče, kako podlo lažejo klerikalci in kako brezvestno sleparijo celo po elementarnih neugodah prizadete nesrečnike.

— **V nemilosti.** Gosp. deželni glavar Oton pl. Detela je prišel pri klerikalcih v nemilost in »Slovenec« mu je že včeraj povedal, da ga posadi lastna stranka na obtožno klopo. Povod temu je dal govor, s katerim je deželni glavar včeraj otvoril deželni zbor. »Slovenec« je najvažnejše glavarjeve enunciacije kar zamolčal. Tako je zamolčal glavarjev opomin, da je dolžnost poslancev v deželnem zboru delati in rešiti tiste stvari, ki spadajo v delokrog deželnega zbora. Ta obsodba klerikalne obstrukcije je klerikalce hudo spekla, še bolj jih je na speklo, da je deželni glavar ostro obsodil šukljeto in »Slovenec« napade na deželno gospodarstvo ter poudarjal, kako ogromno mnogo je dežela storila zlasti za kmetški stan. Klerikalce, ki vedno in vedno napadajo deželno gospodarstvo, je s tem deželni glavar tako krepko oplazil po željstih, da se je klub klerikalnih poslancev zbral še med sejo in se posvetoval o »nepričakovanem nastopu g. deželnega glavarja«. O tej seji poroča »Slovenec«: »Od vseh strani se je poudarjalo, da je bila vsaj oblika glavarjevega govora taka, da je proizvodila vtis katoliško-narodni stranki nasprotnega nastopa.« Radovedni smo, kako isteče ta stvar, radovedni toliko bolj, ker smo danes čuli zanimivo mnenje o vzroku tega naskoka na deželnega glavarja. Reklo se nam je, da hočejo klerikalci deželnega glavarja strmoglaviti, ker je za ta slučaj zagotovljen raspust deželnega zbora. Koliko je na tem resnice, seveda ne vemo. To stoji, da bi klerikalci silno radi dosegli raspust in z ozirom na to je naposled tudi mogoče, da bi v ta namen celo žrtvo-

vali svojega zvestega pristaša pl. Detelo.

— **Odbor „Radogojca“** posvetoval se je včeraj o došlih prošnjah za podpore ter je ugodno rešil prošnje 8 modroslovcov, 6 pravaikov in enega tehnika. Izmed letošnjih podpirancev bilo jih je 10 rojenih na Kranjskem, 5 pa na Štajerskem. — Odboru se je milo storilo, da je moral mnogo prošelj prav odličnih dijakov odkloniti, ponajveč zaradi tega, ker se bivši podpiranci, katerih nekateri so že v razmeroma dobrih službah, zvečine prav nič ne zavedajo dolžnosti do »Radogojca«. To je žalostno dejstvo, ki — da že ne govorimo o hvaležnosti, katera je bila in ostane plača sveta — čudno osvetljuje značaje.

— **Promocija.** Jutri, 29. t. m. ob pol 1 uri popoldne bo promoviran na graškem vseučilišču doktorjem modroslovja p. Walter Šmid, doma z Gaštea pri Kranju, sin veleposestnika g. Luke Šmida. Novi doktor se je že večkrat pojavil v naših znanstvenih listih kot temeljit poznavatelj domače zgodovine, posebno v »Izvestjih muzejskega društva« in pred kratkim v »Mitteilungen« tega društva s pomembno študijo »O postanku Dalmatinove biblije«. Tudi je marljiv sodelovnik »Slovenskega Čebelarja« in je lasti posebe obelodanil »Zbirko čebelarških izrazov«. — Gosp. doktorju iskreno čestitamo!

— **Kralj Peter v jugoslovanski umetniški razstavi.** V ponedeljek 26. t. m. dopoldne si je kralj Peter s svojim adjutantom vnovič ogledal umetniško razstavo. Kralj se je dlje časa mudil v slovenskem oddelku, kjer so mu zlasti ugajale Jakopičeve, Groharjeve in Veselove slike. Kraljev adjutant je baje za nakup določil že več Veselovih, Jakopičevih in Groharjevih del, v prvi vrsti pa pride v poštev Veselova slika »Bajke«.

— **Ljubljanske in nekdanje mariborske frančiškanke.** Iz Maribora nam piše prijatelj: Tisto krepasto ženstvo, ki se je vgnezdilo za kratek čas v Ljubljani, je bilo pred dvema letoma tudi pri nas v Mariboru. Načelovala je neka poljska plemkinja. Nekega lepega dne — pravzaprav neke — sanjavo zvezdane noči, so frančiškanke izginile, kakor dihur in le amrad je ostal za njimi. Torej, kako je bilo v Mariboru? Za pride tu navajam Nj. novopečeno ekscelenco mariborskega škofa Napotnika, sedanjega brasovskega dekana Hribernika, dr. Feuša in vodstvo frančiškanskega samostana v Mariboru. Torej k stvari! Frančiškanke so se vtilotapile tudi v Maribor. Škofje, zlasti nekdanji sekovski škof Zwenger, le preradi upeljavalci te lenobe v svoje ovčnjake. Mariborska ekscelence pa je previdna, to se je pokazalo predvsem potem, ko so se začele pred dvema letoma tudi po Mariboru razširjati »neverjetne«, po »Slovenec« »zlaganec« resnice o frančiškankah. Spirituval Hribernik je odšel za dekane; on je bil njihov spovednik. Namesto njega je poiskala eksc. knezoškof frančiškana kot spovednika, in sicer takega, ki živi že in to lahko izpriča. Frančiškan pride v samostan spovedovat ter zahteva najpoprej »regule« — pravila reda. »Častita matiča« mu odgovori, da redovnih pravil ne sme nobena članica nikomur pod smrtnim grehom izdati! Novoustanovljeni frančiškanski spovednik pove vse to škofu, ker inace ne more izpovedovati, in škof ga tolaži: »Le potrpite še kakih 14 dni, v Rimu se že nekaj kuha zoper te babnice!« — 14 dni je minulo in frančiškank je nekoga jutra zmanjkalo iz Maribora. To je bilo pred dvema letoma. Priče: zgoraj navedeni. Vzroki odhoda? Mariborčani Ljubljančanom potrdijo, da so bili ter so enih misli in prepričanja, da so ti vzroki povsod enaki.

— **O poslancu Klofaču** se je malone po vseh evropskih listih pisalo, da je pač odšel v vzhodno Azijo, da pa je prišel samo do Irkutska in se že od tam vrnil domov. Nemški listi so to priliko slastno po-

grabili, da so se iz Klofača norea delali. No, danes smo o položaju tem listom povedati, da so prežgodej brili svoje nore in sami sebe udarili po zobeh. Klofač je namreč prepotoval Mandžurijo in je prišel notri do Vladivostoka. To priča razglednica, ki jo je Klofač poslal iz Vladivostoka nekemu svojemu prijatelju v Ljubljano. Ta razglednica, ki je bila oddana v Vladivostoku dne 22. avgusta in je prišla v Ljubljano 26. septembra, naznanja samo: »Od bleščečevskega morja pozdrav Vam, milostivih pani itd. Klofač, t. č. v Mandžuriji«.

— **Slovensko gledališče v Ljubljani.** Jutri v četrtek prične se vrsta letošnjih slovenskih predstav v deželni gledališču z efektno zgodovinsko dramo »Domovina« francoskega pisatelja Victoriena Sardou v prevodu Janka Pretnarja. Snov drame je zajeta iz dobe strahovlade vojvode Alba na Nizozemskem koncem 16. stoletja za časa verskih bojev. Glavne vloge v drami so v rokah novoangajevane heroine g. Otilije Spurne, bivše prve igralka mestnega češkega gledališča v Plznu, g. režiserja Jaroslava Tišnova, dosedanjega večletnega režiserja češkega gledališča v Vinohradih v Pragi in našemu občinstvu dobro znanega režiserja in igralca g. Adolfa Dobrovolnega, ki je tudi vpriporil to veliko dramo. Poleg imenovanih sodeluje v tej igri ves dramski ensemble.

— **Za trgovske nastavitve.** Predsedstvo slovenskega trgovskega društva »Merkur« naznanja svojim članom, da je dobili kupone za knjižno vstopnico k slovenskim gledališkim predstavam začasno v društveni pisarni vsak večer od pol 9.—9. ure, izvzemši nedelje in praznike.

— **V Zatičini** bo dne 4. okt. t. l. slovesno blagoslovljenje novega šolskega poslopja ob pol 10. uri dopoldne. K tej slavnosti so vsi prijatelji šole najvrednejše vabljeni. Po običajnem opravilu bo banket v slavnostni gostilni »Frica«. Kdor se hoče istega udeležiti, naj blagovoli najkasneje do zadnjega septembra naznaniti šolskemu vodstvu v Zatičini.

— **Sadna razstava v Radovljici.** Sličen vtis kakor iz drugih sadnih razstav odneseš tudi iz razstave v Radovljici. Veliko prav lepega sadja najraznovrstnejših vrst je razloženega po množestvenih mizah. Sadje je razstavljeno na čednih papirnatih krožnikih in je razvrščeno po razstavljalcih. Najlepše sadje so razstavili Notranjci, prav lepo in največ Gorenjci in nekaj lepega sadja tudi Dolenjci. Prav zanimiva je tudi izložba vkuhanega sadja, katero je priredila trdka Tachinkel & Söhne, in ki bo našim gospodinjam, kakor vsem poklicanim krogom migljaj, da treba tudi na to stran napredovati. Prav primerna je tudi razstava različnega sadjarskega orodja in strojev, ki so jo aranžirale trdke Schneider & Verovšek i. dr. Razstava se odlikuje tudi s čednim paviljonom in prav okusno dekoracijo, kar vse prida, da je imel razstavni odbor, zlasti gospod Fajdiga, mnogo truda in skrbi, da se je vse potrebno preskrbelo in uredilo. To mora vsak toliko bolj priznati, ker je nastalo med prirejanjem razstave naprotstvo, kakršno bi se v takih slučajih ne smelo pojavljati, in katero bi se tudi najbrž ne pojavilo, ako bi se takoj v pričetku vsa stvar prav v roke vsela. Veliko truda je imel g. Gombač, kateremu se je na vse zadnje izročilo vodstvo, in kateri je imel vrhote naloge, da je določeval različno sadje, ki je prihajalo v razstavo tudi brez imen ali pa z napačnim imenom. Razstava je lepa, in jo vsakemu, kdor se zanima za razvoj našega sadjarstva, prav toplo priporočamo, da si jo prej ko mogoče ogleda. Ondi ima priliko spoznavati različne vrste jabolk in brusov, in se na krasnem sadju navduševati za napredek. Seveda nam razstava tudi kaže, da manjka pri nas še precej tiste zavednosti, ki je potrebna za uspešni napredek te stroke! Sicer ne bi tekmovali na razstavi o tem, kdo da bo več vrst razstavil! Razstava dobi na ta način sicer prav pisano podobo, a je premalo poučna za našega kmeta, zlasti ker ni nobene vrste razstavi, ki bi ga opozorila na prednosti in slabosti raznih vrst. V bodoče bi bilo morda tudi dobro, ako bi se razstava bolj sistematično uredila, posebej za jabolka in bruske, kjer bi kazalo tudi ločiti sadje, ki se prideluje na priličnem drevju po skrbno obdelanih in zasebnih vrtovih, in ono, ki raste na planem, na visokem drevju po sadnih vrtovih, kar bi se bilo tudi v tem slučaju morda

zgodilo, ko bi bilo dosti časa na razpolago.

— **Celo kranjskim učiteljem** se ne godi tako slabo, kakor perutnini na Lloydovih (gotovo tudi drugih) parnikih ob dalmatinskem obrežju. Po 10 in več petelinčkov za noge zvezanih prinese kak postredek na krov ter jih vrže v kak kot, kjer leže drug vrh drugega ves dan brez vode in zraka. Pač, vode dobe, ako se slučajno vlije ploha, ki jim pa smoči le perje. Na vetru pa mokri živali gotovo tudi ni prijetno, in se je le čuditi, da se uboga žival ljudem ne smili. Kje je, kje je društvo za varstvo živali? Gotovo še ni čula Dalmacija o tem društvu, kajti tudi sicer je še tako zadaj: pomislimo na to, da se morajo vsi otroci več postaj po železnici, da pridejo do prve ljudske šole. Večkrat pa jim je še to nemožno, ker ni železnice... Skoro na vsakem griču pa je trdnjava, ki je veljala milijone...

— **Shod hmelnjarjev**, ki ga priredi južnoštajersko hmelnjarsko društvo bo dne 2. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne v dvorani gospoda Franc Hodnika v Žalcu in dne 9. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne v šoli v Braslovčah. Na shod povabljeni so vsi hmelnjarji — ali so društveni ali ne. Enaki shodi priredili se bodo tudi še v drugih krajih.

— **Društveno vodstvo.** — **Pevsko društvo »Kolo«** v Trstu je priredilo v nedeljo 25. t. m. ob 4. uri popoldan v »Narodnem domu« pri Sv. Ivanu krasno uspešno, za Trst novo zabavo — I. vinsko trgatve. Akoprav je bilo neugodno vreme, malo pred začetkom veselice je močno lilo, si videl iti iz Trsta proti Sv. Ivanu velike množice narodnega občinstva, liki procesija. Nad 600 oseb, med temi tudi Čehi in Dalmatinci v ličnih narodnih nošah je nestrpno pričakovalo prihoda spreveda! Ko je prišel oča župan s komunskim pisarjem, nočnim čuvajem, policaji in hrškimi viničaricami ter krepkimi viničarji, vai opravljeni kot manderijeri (v okoliščinski narodni noši) so jih vsi gledalci z navdušenimi živci — klizi sprejeli. Dvorana se je odprla in sprejeli so šel, za njim občinstvo, po dvorani do odra, kjer je župan s pisarjem otvoril v šaljih besedah »bandimo«. Nato so začeli uprav strastno »kristati« na latak obesoeno grozdje in vsak, kogar so zasačili, je bil vesel, če je mogel odriniti mal obolus v korist podjetnega pevskega društva. Umevno je, da sta se dva komunaka »pržuna«, — eden za dame, drugi za gospe — tudi močno uporabljal. Po končani trgatvi je bil 1/2 ure premor, medtem so društvene pevke zapele zelo ljubki ženski zbor, katerega so morale na občno zahtevanje ponavljati, nakar se je začel ples, ki je trajal do polnoči. — Vinsko trgatve so tudi počastili s svojim občikom gg. dr. Gregorin, dr. Brndič, prof. Mandič, dr. Abram in sploh mnogo odličnih dam in gospodov. Zares, čestitati se mora pevskega društvu »Kolo« na tej tako sijajno uspešno prireditvi.

— **Društvo »Zvezda«** na Dunaju vabi svoje člane in na Dunaju bivajoče Slovence in Slovenke k zabavnemu večeru, ki bo v nedeljo 2. oktobra t. l. v prostorni in olepšani dvorani »Wiener Ressource«, Dunaj, I. Reichstrasse 3. Berilo ima g. dr. Fr. Göstl. O dejanjih v nezvesti in omračenju! Iz posebne prijaznosti bodo sodelovali: gospa Marica Zoharjeva, gospici Mila Luzarjeva in Marijanica Zmerzikarjeva. Pevske točke bodo izvajala društveni kvartet in pevski zbor pod vodstvom gosp. Vinko Krušiča. Slovenci in Slovenke na Dunaju! Udeležite se obilno zanimivega večera »Zvezde«! Začetek ob 7. uri zvečer.

— **Preprečena nesreča.** Včeraj popoldne je bil mesar Anton Josih iz Studenca po opravih v Štefanji vasi in se je domov greda zvečer ustavil tudi v Hradeškem vasi št. 31, kjer je dajal za pijado, vpreženega konja pa je pustil brez nadzorstva na cesti, ki je pa v kratkem zdiral izpred hiše in tekel do prelaza dolenjske železnice pod Westrovim gradom. Tam je zadel v predniso in se zvrnil z vozom vred na prago v trenotku, ko je imel priti osebni vlak iz Ljubljane v Novo mesto. Ki sreči je ropotanje začel železniški čuvaj Anton Mrak, ki je šel takoj na lice mesta, da bi konja spravil s tira. Ker pa tega ni mogel tako naglo storiti, je šel s svetilko v vlak nasproti, da se je ustavil. Še le potem so konja in voz spravili s tira. Vlak se je tam zamudil pet minut in bi se bila gotovo pripetila nesreča, ako bi jo Mrak ne bil preprečil.

— **Mestna kopel.** Od dne 21. avgusta do 20. septembra 1904 oddalo se je v mestni kopeli vsega skupaj 2300 kopeli, in sicer za moške 1704, (pranih 1231, kadnih 473), za ženske 596 (pranih 160, kadnih 436).

— **Kjer Ščurki poje, se vedno steno.** Včeraj zvečer so bili delavci Fran Jankovič, Matija Kraškovič, Rudolf Anžič in znani razgrajec France Ščurk v iganarni »Čikago« na Dolenjski cesti. Po daljšem popivanju jih je iganje spravilo do veselja, da so šli na Karolinsko zemljo fantov. Anžiču ni dala šilice, da ne bi šel pri tej priliki malo klicat dekleta. Toda naletel je bil na slabo. Izbral si je bil za svoj ideal Jankovičovo »punc«. Med tem, ko sta se ta dva ljubkovala, so se bili drugi odstranili vsak v svoj kot. Ginen sladkih besedi, je Anžič zapustil s najboljšo nado, da je prevzel svojemu tovarišu dekleta, čez nekaj časa presrečno hišico in šel domov spat. Toda na cesti so se bili oni trije zopet sešli in Anžič napadli z nožem tako, da so ga težko ranili na glavi ter so ga morali vsled tega prepeljati v deželno bolnišnico. Anžič ima na delu in na eni strani lica dve rani in na zadnji strani dve buči iz tečen. Ostale tri je policija aretovala in jih dejala pod ključ ter se bodo morali zagovarjati pred c. kr. deželnim sodiščem.

— **Nesreča.** Včeraj popoldne je v zgornjem delu Urbančevega skladišča na Sv. Petra cesti trgovski pomočnik g. Mihael Plevnik prekladal blogo, kjer mu je spodrsnil in je padel na tla tako hudo, da se je na vratu in na glavi znatno poškodoval. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

— **Kamenje** sta včeraj metala delavca Fran Zorman in Ivan Dolinar na Zakotnikovo dvorišče na Dunajski cesti in pri tem zadela hlapca Franceta Severja za zgornjo ustnico ter ga močno poškodovala. Eden teh je že pod ključem, drugi pride pa še na vrsto.

— **Konja padla** sta včeraj na tir električne železnice Pollakovemu kočjažu na Dunajski cesti, ko je zavil z njima na dvorišče, in pri tem zlo mila oje. V kočiji je bil neki podpolkovnik s svojo soprogo, ki se je močno prestrašila. Električni voz je imel vsled tega nekaj zamude.

— **Falziifikati** po 20 K krožijo po Dolenjskem, ki so toliko dobro izdelani, da jih je lahko spoznati le, če se položi pravega zraven. Falziifikati so nekoliko pretemni.

— **Tatvina.** Jožefu Košiču je včeraj v gorenjskem popoldanskem vlaku neki delavec, s katerim se je v Ljubljano skupaj peljal, ukradel 3 K 20 vin. vreden klobuk.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljal z južnega kolodvora v Ameriko 85 Slovencev in 22 Hrvatov. — 13 Hrvatov je šlo iz Lend-Gasteina na Reko, 8 Hrvatov iz Reke v Hruišico, 14 pa iz Hruišice v Zagreb.

— **Izgubljene in najdene reči.** G. Marija Strazišarjeva je izgubila temno-zelen svilnat solnčnik, vreden 4 K. — F. G. je izgubila denarnico s 40 K. Denarnica je bila višnjeve barve in s srebrnom okovana. — G. Frančiška Potočnikova je našla zlato brožo, vredno 60 K. — Karol Rotar je našel včeraj žensko uro z verižico, katero je izgubila g. Alojzija Osenarjeva.

— **Hrvatske novice.** Proti dramaturgu dr. Nikoli Andriću so se v zagrebškem gledališču priredile demonstracije zaradi pisma, ki ga je pisal Madjaru Solymossyju v zadevi madjarske opere v Zagrebu in hrvatske v Budimpešti.

— **Novo tovarno zgradila** v Zagrebu brata Moskovič. Izdelovala bodo strešno lepenko, kastran in razne brikete. — Zima v Bosni. V bosanskih planinah je zapadel sneg kakor o Božiču ter je nastal občuten mras. — Z ogljikovo kislino so se zadušili v Dubostici (Bosna) trije delavci, ker so zvečer zaprli železno peč v sobi. — Zagoneten zločin. Zunaj Zagreba so našli umorjenega 14letnega Josipa Hergovića.

— **Slovenci v Ameriki.** Gospod Fr. Sakser je prispel s svojo soprogo iz Evrope zopet v New York. Od tam je odpisal 120 kron družbi sv. Cirila in Metoda kot preostanek za Sokolski trak nabrane svote. — Slovenski junaki. V Leadvilleju so se udeležili slovenski fantje škotske veselice ter pri tem tudi vlekli s Škoti in Nemci za vrv. Premagali so Škote in Nemce ter dobili nad 100 dolarjev nagrade.

— **Najnovejše novice.** — Shod nemških socialnih demokratov iz cele Avstrije se vrši ravnokar v Solnogradu.

— **Atentat v Odesi.** 19letni kmetovalec Poliakov, ki je streljal na prefekta Neidhardta v Odesi, je izjavil, da generala niti ne pozna, ter nima ničesar proti njemu. Izvršiti je le hotel političen umor.

— **Nesreča na lovu.** Vojvodo Meklenburškega je na lovu blizu Drazdan neki njegov gost obstrlel v obe kolena in v desno roko.

— **Zaradi pomanjkanja klaje** je odredil vojni minister, da je vojaške konje krmiti mesto s senom z zmehano slamo, mesto ovsu pa jim je dajati koruzo, ječmen, lečo in grah.

— **Vladov kneževini Lipeje** prevzel vsled smrti grofa Ernesta njegov sin grof Leopold.

— **Strašno maščevanje** vojaka. V Vienu (Francija) je neki deseterik hotel ustreliti svojega stotnika, ker ga je kaznoval. Krogla pa ni zadela stotnika, pač pa je ubila tri vojake, četrtega pa ranila. Deseterik se je nato sam ustrelil.

— **Za zgradbo nove deželne** nižjeavstrijske blaznice so položili včeraj izven Dunaja zelo slovesno temeljni kamen v cesarjevi navzočnosti.

— **Za ustanovitev češkega** gledališča na Dunaju se zelo trudi bivši ravnatelj praškega narodnega gledališča Šubrt.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 28. septembra. Vsi hrvatski državni in deželni poslanci iz Dalmacije so sklicani na dan 5. oktobra v Zadar na posvetovanje zastran afere namestnika Handla.

Dunaj 28. septembra. Senat vseučilišča v Inomostu je obelodanil razglas, s katerim jemlje z zadovoljstvom na znanje ustanovitev italijanske pravne fakultete in proglasa, da ima zdaj staro vseučilišče nemški značaj.

Dunaj 28. septembra. Grofici Lonyay ni bila dovoljena za-prošena avdijenca pri cesarju, v kateri avdijenci je hotela interverirati v korist svoje sestre princezinje Lujze. Grofica se odpelje že jutri z Dunaja na Lago maggiore.

Brno 28. septembra. Današnje sejo deželne zbornice so razgnali socialni demokratje. Prišlo jih je več sto na galerijo. Ko je dež. glavar grof Vetter neki češki predlog postavil na razpravo, so socialni demokratje začeli razgrajati in zahtevati, naj se vzame v razpravo predlog zastran uvedbe splošne in enake volilne pravice za dež. zbor in za občinske odbore. Obenem so metali rudeče listke z različnimi napisi v dvorano. Hrup je bil tako velik, da je deželni glavar pretrgal sejo, in odredil, da se galerija izprazni. Vzlic vsem opominom rediteljev se ni nihče ganil z galerije. Na to je dež. glavar izjavil, da za danes neče klicati policije na pomoč in je zaključil sejo. Prihodnja seja bo jutri, sodi se pa, da bodo socialni demokratje nadaljevali, kar so danes začeli.

Rusko-japonska vojna.

London 28. septembra. »Daily Telegraph« prijavlja obširno poročilo o pozicijah ruske armade pri Mukdenu. Rusi so na severni strani reke Hun napravili jako močne utrdbe in postirali tam 260 topov. Japonci stoje dva dni hoda na jugu ruskih pozicij.

Gospodarstvo.

— **C. kr. trgovsko ministvo** naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da je avtonomno monopolno oskrbnitvo v Belgradu objavilo ponudbeno licitacijo za nabavo papirja, desk, železja, kolonijalnega blaga in raznih drugih potrebščin za leto 1905. Licitacija se bo vršila dne 4. oktobra t. l. v pisarni navedenega oskrbnitva, kjer se bodo označenega dne od pol 9. do 9. ure sprejemale ponudbe. Pošiljatelj ponudb po pošti je tako urediti, da bodo ponudbe v določenem času došle k navedenemu oskrbnitvu. Prepis dobavnega razpisa leži v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Poslano.*

Dopisnika »Domoljuba«, ki v zadnji številki imenovanega lista kar naravnost trdi, da jaz pišem v »Slov. Narod« o oskrbniku nem. vit. reda v Metliki, o kaplanu Šrajharju i. dr. pozivljem, naj mi to svojo trditve dokaže in se podpisuje s polnim imenom.

Val. Burnik,
nadučitelj.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Mnogostanska poraba. Gotovo ni domačega zdravlila, katero se da tako mnogostansko porabiti, nego „Mollo-ve francoske žganje in sol“, ki je takisto bolešni utešujoče, ako se namaže s njim, kadar koga trga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelimi. Stekljenica K 1-90. Po postnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov prepat, samamovan z varnostno namiko in podpisom. 6 8-13

Sredstvo. mora vsled svoje sestave biti tudi precejšnega učinka, je velike vrednosti za zdravljenje in za paciente. — Zelo znano vino lekarnarja Piccolija v Ljubljani na Dunajski cesti se odlikuje po tem, da obsega v resnici naznačeno množino železa. — Zunanja naročila po povzetju. 1264-18

„Le Griffon“
najboljši cigaretni papir.
30 Dobiva se povsod. 671

Gorečica napenjanje riganje glavobol močno bitje srca pomanjkanje spanja večkratno bljuvanje

so po največ znaki nepravilnega delovanja želodca in čreves, kar na noben način ne smemo prezreti. Za preprečitev ali zdravljenje takih slabosti se priporoča rogaški „Tempel-vrelec“, katerega tudi nakažujejo zdravniki proti takim boleznim. Rogaški „Styria-vrelec“ je močnejši in se sme samo periodično uporabljati.

Se dobi povsod!
Kalodont
28 neobhodno potrebna zobna Crème 40
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Borzna poročila.

Ljubljanska
„Kreditna banka“ v Ljubljani.
Uradni kurzi dun. borze 27. septembra 1904.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4% majevna renta	99-55	99-75
4% srebrna renta	99-50	99-70
4% avstr. krona renta	99-50	99-70
4% zлата	119-25	119-45
4% ogrska krona	97-65	97-85
4% zлата	118-75	118-95
4% posojilo dežele Kranjske	99-50	101-—
4% posojilo mesta Spjjet	100-25	101-25
4% Zadar	100-—	100-—
4% bos-herc. žel. pos. 1902	100-85	101-85
4% češka dež. banka k. o.	99-60	100-—
4% ž. o.	99-60	99-90
4% zst. pisma gal. d. hip. b.	101-70	102-10
4% pešt. kom. k. o. z.	106-85	107-85
4% zst. pisma Innerst. hr.	100-50	101-50
4% ogrske cen.	100-50	101-10
4% dež. hr.	100-50	101-10
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100-10	101-10
4% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	100-—	101-—
4% obl. češke ind. banke	100-75	101-75
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98-50	—
4% prior. dol. žel.	99-—	—
4% juž. žel. kup. 1/1 1/2	305-75	307-75
4% avst. pos. za žel. p. o.	101-—	101-60
Srečke.		
Srečke od l. 1854	—	—
„ „ 1860 1/2	183-75	185-75
„ „ 1864	262-—	265-25
„ tizske	160-75	162-75
„ zem. kred. I. emisije	308-—	318-—
„ „ II.	297-—	308-50
„ ogr. hip. banke	270-—	275-20
„ srbske a frs. 100-—	93-—	96-—
„ turške	134-—	135-—
Basilika srečke	20-70	21-70
Kreditne	467-—	477-—
Inomoške	78-—	83-—
Krakovske	84-—	89-50
Ljubljanske	66-—	71-50
Avst. rud. križa	54-—	55-50
Ogr.	29-10	30-—
Rudolfove	65-—	70-—
Salcburške	77-—	81-—
Dunajske kom.	519-—	529-—
Delnice.		
Južne železnice	87-50	88-50
Državne železnice	654-50	655-50
Avstr.-ogrsk. bančne delnice	1614-—	1623-—
Avstr. kreditne banke	670-50	671-50
Ogrske	779-—	780-—
Živnostenske	249-—	250-—
Premogokop v Mostu (Brüx)	656-—	662-—
Alpinske motan	485-25	486-25
Praske žel. ind. dr.	2470-—	2480-—
Rima-Muranyi	526-—	527-—
Trbovljske prem. družbe	314-—	319-—
Avstr. orožne tovr. družbe	490-—	494-—
Češke sladkorne družbe	175-—	177-—
Valute.		
C. kr. cekin	11-35	11-39
20 franki	19-03	19-05
20 marke	23-48	23-55
Sovereigns	23-94	24-—
Marke	117-37	117-57
Laški bankovci	95-10	95-30
Rublji	253-50	254-25
Dolarji	4-84	5-—

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 28. septembra 1904.
Termin.
Pšenica za oktober za 50 kg K 10-24
„ „ april „ 50 „ 10-60
RŽ „ oktober 1904 „ 50 „ 7-46
Koruzna „ maj „ 50 „ 7-31
Oves „ oktober „ 50 „ 6-77
Efektiv.
vzdržno.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda:
G. dr. Al. Kraut, odvetnik v Kamniku 90 K
kot globo Janeza Pirša iz Pirševega št. 1.
— G. Ant. Zupan, gostilničar v Ljubljani,
Stari trg št. 18, 2 K izgubljene stave. —
Skupaj 22 K. Živeli!

Zahvala.

O priliki svoje petdesetletnice, ki se je v nedeljo 25. septembra t. l. tako sijajno završila, zahvaljujem se v prvi vrsti županu g. Iv. Hribarju ki me je počastil na moj slavnostni dan dalje svojemu mojstru velečenjenemu gospodu Karlu Hinterlechnerju ter njegovi častiti soprog. načelniku čevljarske družbe spoštovanemu gosp. Erjavcu zastopnikoma delavcev g. Kordeliču in Schauerju ter končno svojemu ožjemu prijatelju g. Iv. Erženu in vsem drugim prijateljem in častitim udeležencem, kateri so počastili to slavnost s svojo navzočnostjo, kar mi ostane v trajnem spominu. 2793

Ignacij Francelj.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 27. septembra: Ivan Šagat, delavec, 46 let, Sodnijske ulice št. 5, Tuberkuloze.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 808-2. Srednji tlač 736-0 mm

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
27.	9. zv.	732-5	13-2	sr. jvzh.	dež
28.	7. zv.	732-3	11-5	brezvetr.	oblačno
„	2 pop.	733-9	14-2	sl. jug	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: 14-2, normale: 13-3. — Padavina v mm 33-4.

Hiša s trgovino

gostilno, trafiko in pošto na Spod. Štajerskem se takoj odda.

Ponudbe pod „Dobra trgovina“ upravništvu „Slov. Naroda“. 2771-2

Gabrijel Černe
ključavničar južne železnice
danes ob 1/2, 5 uri zjutraj, po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 23 let preminul. 2795
Pogreb predrazega rajnika se vrši jutri v četrtek, dne 29. septembra t. l. ob 1/2, 6 uri popoldne iz hiše žalosti v Siomskih ulicah št. 21 k Sv. Krištofu.
Sv. maše posmrtnice brale se bodo v farni cerkvi Sv. Petra.
V Ljubljani, 28. sept. 1904
Ivan in Franciška Černe, starši.
Ivan, Pavla, Ernst, Makso, Hermina in Olga Černe, bratje in sestre.

Šivilja
ki zna dobro krojiti in šivati, išče dela po hišah ali za doma. 2789-2
Izve se v prodajalnici: Franc Medic, čevljar, Marijin trg št. 5.

Mednarodna panorama.
Ljubljana, Pogačarjev trg. 2792
Tekoči teden:
Amerika.

Božja volja je bila, je naša ljubljena sestra, oziroma teta, gospodična
ALBINA BLASNIK
solastnica tiskarne in posestnica
dne 26. t. m. ob 9. uri zvečer, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, v Solkanu pri Gorici umrla.
Truplo pokojnice se bo prepejalo v Ljubljano, kjer se bo vršil pogreb z južnega kolodvora v četrtek, 29. septembra, ob 1/2, 3. uri popoldne.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v stolni cerkvi. 2796
V Ljubljani, dne 27. septembra 1904.
Karolina Kumar, Aleksandra Poklukar, Pavla Hönigschmid, sestre.

Poznate že Maltzym?

Maltzym

Maltzym

Maltzym

je slastna, velekoncentrirana, zelo redilna namizna pijača iz sladnega izvlečka.
tako obnavlja z velikim uspehom oslabele moči vsled bolezni, operacije, poroda, malokrvnosti, slabosti, velikega napora, kakor tudi pri prebolelih, ostarelih in na želodcu bolehalo osebah brez motenja poklica.
so prve avtoritete sijajno ocenile in ga na tisoče rodbin izključno pije pri kosilu in večerji.
Dobi se v steklenicah 1/1 ali 1/2 v drogerijah ter v trgovinah s kolonialnim blagom in delikatesami. Vaši najbližji dobavni kraji se vam na zahtevo naznajo.

Izdellovalnica živil 12693-4

= IVAN HOFF =
STADLAU,

tovarne dietetiških sladnih preparatov.

Zastopnik: Karel F. Laiblin jun. v Ljubljani.

Depot: Dunaj, I., Bräunestrasse št. 8.

Sadna razstava v Radovljici

je odprta le še kratek čas!

Vsako naj torej hiti, da si jo še ogleda! Razstava je odprta vsak dan od 8. zjutraj do vida zvečer.
Vstopnina 30 vin. 2787-2

Mlad trgovski pomočnik

želi svojo sedanjo službo premeniti. Vatop 1. decembra ali po dogovoru tudi pozneje.

Naslov pove upravništvu „Slov. Naroda“. 2791-1

Gospodične

ki se žele izobraziti v šivanju za domačo porabo in v krojnem risanju po najnovejšem sistemu sprejema
FR. JESIH
Ljubljana, Stari trg št. 12.

Grenčica
„Florian“
in likér
„Florian“
najboljša kapljica za želodec.

Najlepše likano perilo
se doseže lahko in gotovo, ako se uporablja ameriški
briljantni skrob na lesk
Fritz Schulz jun., Act.-Ges., Eger und Leipzig.
Le pristen z varstveno znamko „Globus“ v rudečastih zavojih à 100 gr.

Kdor hoče ohraniti svoja obušala elegantna in trdna naj rabi le
GLOBIN
najboljše čistilno sredstvo za boljša obušala iz usnja.
Edina tovarna: Fritz Schulz jun., Akt.-Ges. Eger i. B., Leipzig.

Anton Schuster
Ljubljana x Špitalske ulice št. 7 x Ljubljana
2795-1
priporoča
novosti v konfekciji
za dame in deklice; bluže in deške obleke, modno blago za dame in gospode.
Usakovrstni lodni in krasni barhenti. Različne garniture, flanelaste odeje in šerpe.
Uzorce pošljemo na zahtevanje poštne prosto.
Solidno blago! Nizke cene!

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Zamenjava in ekskompte izdružane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kaveje.

Ekskompt in inkasno menic. Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vadga.

Promet s čeki in nakaznicami.